

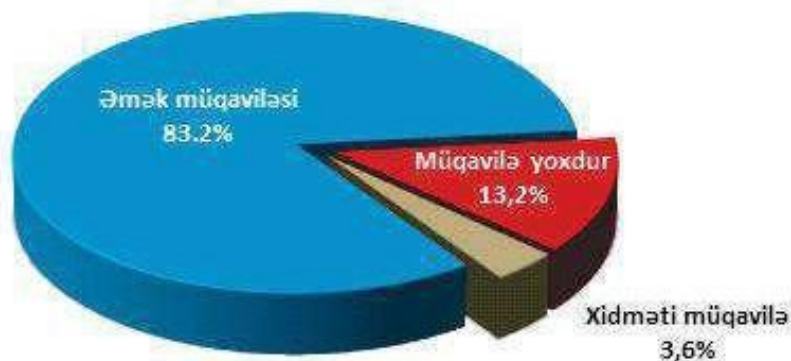

2. ƏMƏK MÜNASİBƏTLƏRİNİN MONİTORİNQİ

“Tikinti sahəsində qeyri-formal əmək münasibətlərinin qarşısının alınması ilə bağlı nəzarətin gücləndirilməsinə dair tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 28 aprel tarixli 1349 nömrəli Fərmanının icrası ilə əlaqədar yaradılmış və əsas məqsədi Bakı şəhərində tikilməkdə olan çoxmənzilli yaşayış binalarında (bundan sonra – tikinti obyektləri) qeyri-formal əmək münasibətlərinin qarşısının alınması sahəsində monitorinqlərin həyata keçirilməsi və nəzarət fəaliyyətinin əlaqələndirilməsindən ibarət olan Dövlət Agentliyinin Əmək Münasibətlərinin Monitorinqi Mərkəzi (bundan sonra – Monitorinq Mərkəzi) tərəfindən hesabat ilində tikinti obyektlərində əmək münasibətlərinin tənzimlənməsi ilə bağlı 67 monitorinq həyata keçirilmiş və bunlardan 42 monitorinqdə pozuntu halı aşkar edilmişdir.

Monitorinqlər zamanı 2 651 nəfər yoxlanılmış və bu işçilərdən 351 nəfərin əmək və ya xidməti (mülki) müqavilə olmadan çalışdığı aşkar edilmişdir. Monitorinq olunmuş işəgötürənlər üzrə qeyri-formal məşğulluq səviyyəsi 13,2% olmuşdur. Müqavilə ilə çalışan 2 300 işçidən 96 nəfərin işəgötürənlə əmək münasibətinin xidməti (mülki) müqavilə əsasında rəsmiləşdirildiyi aşkar edilmişdir. Yoxlanılmış işçilərin 120 hüquqi və fiziki şəxsi təmsil etdiyi müəyyən edilmişdir.

Yoxlanılmış işçilərin müqavilə statusu üzrə bölgüsü

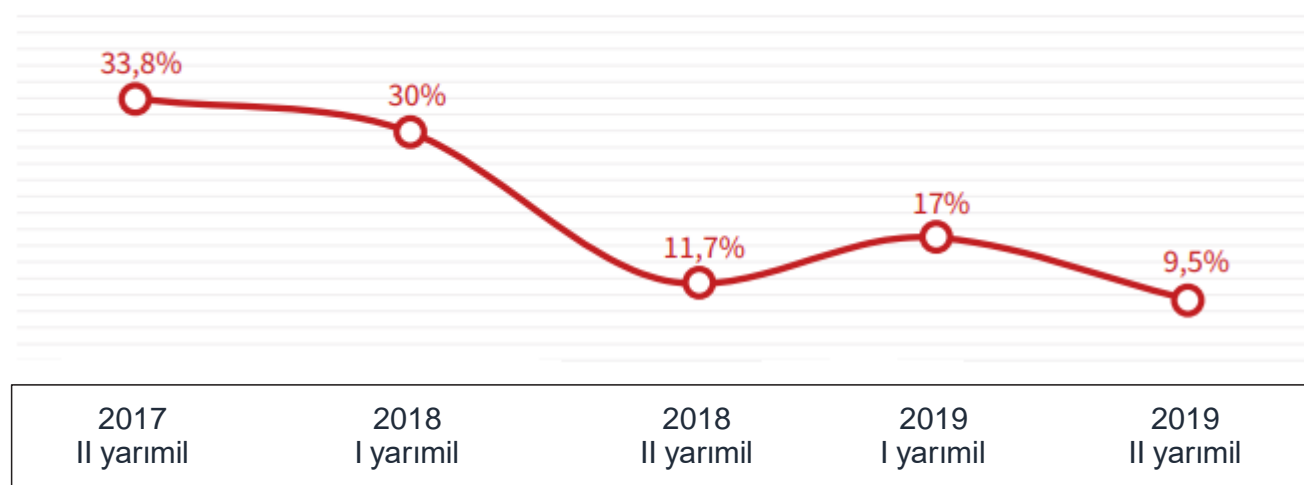

2019-cu il ərzində işəgötürənlər (Bakı şəhərində 2016-cı ildən sonrakı dövrdə tikintisinə başlanılan çoxmənzilli yaşayış binalarının inşasını həyata keçirən işəgötürənlər) üzrə 90 989 əmək müqaviləsi imzalanmışdır və bunlardan 24 510 əmək müqaviləsi hazırda qüvvədədir.

Hesabat dövründə Monitoring Mərkəzi tərəfindən keçirilmiş 67 səyyar monitoringin hər birindən sonra yalnız monitoring edilmiş işəgötürənlər üzrə 66 946 əmək müqaviləsi imzalanmışdır və bunlardan 16 066 əmək müqaviləsi hazırda qüvvədədir.

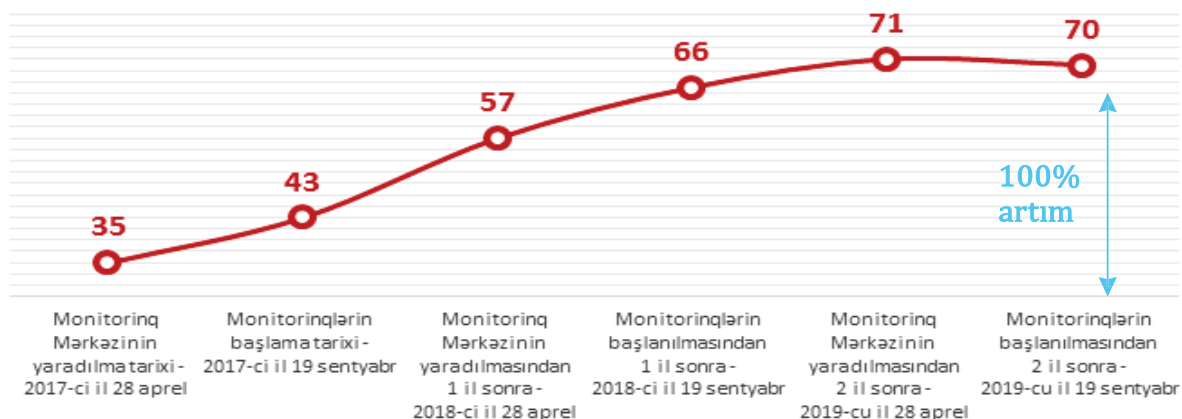
Dövlət Agentliyi tərəfindən son bir il ərzində həyata keçirilən nəzarət tədbirləri nəticəsində Bakı şəhərinin tikinti sektorunda əmək münasibətlərinin rəsmiləşdirilməsi sahəsində müsbət dəyişikliklər müşahidə edilməkdədir. Belə ki, monitoringlər keçirilməyə başlanıldığı dövrdə çoxmənzilli yaşayış binalarının inşası ilə məşğul olan işçilərin təqribi olaraq 33,8%-i əmək müqaviləsi bağlanmadan çalışırdısa, hazırda bu göstərici 9,5%-ə qədər azalmışdır. Başqa sözlə ifadə etsək, hazırda çoxmənzilli yaşayış binalarının inşaatı sektorunda çalışan hər 10 işçidən 1-i əmək müqaviləsi olmadan fəaliyyət göstərir.

Qeyri-formal məşğulluq səviyyəsinin dinamikası

Qeyd edək ki, ötən 3 ilə yaxın müddət ərzində Bakı şəhərində çoxmənzilli yaşayış binalarının inşası ilə məşğul olan podratçı şirkətlərin malik olduğu əmək müqaviləsi sayında 2 dəfə artım qeydə alınmışdır. Belə ki, Monitoring Mərkəzinin yaradıldığı dövrdə bir podratçı şirkət orta hesabla 35 əmək müqaviləsinə malik idisə, hesabat ilinin sonuna bu göstərici 70 əmək müqaviləsinə qədər yüksəlmişdir. Əmək müqavilələrinin sayının dövrlər üzrə artım dinamikası aşağıdakı kimidir:

Podratçı şirkətlər üzrə qüvvədə olan orta əmək müqaviləsi sayı

Keçirilmiş monitorinqlər zamanı əmək və ya xidməti müqavilə olmadan 10 nəfərdən az şəxsi işə cəlb etmə ilə bağlı 44 işəgötürən üzrə pozuntu halı qeydə alınmış və bu faktlar aktlaşdırılaraq baxılması üçün Dövlət Agentliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə göndərilmişdir. Ümumilikdə, 36-sı hüquqi, 8-i isə fiziki şəxs olmaqla 44 işəgötürəndən 39 işəgötürən barədə inzibati xəta faktı təsdiq edilmişdir. Bu faktlar üzrə 454 000 manat həcmində inzibati cərimə tətbiq edilmişdir.

Əmək və ya xidməti müqavilə olmadan 10 nəfər və daha çox şəxsi işə cəlb etmə ilə bağlı ümumilikdə, 8-i hüquqi, 4-ü isə fiziki şəxs olmaqla 12 işəgötürən üzrə pozuntu halı qeydə alınmış və bu faktlar aktlaşdırılaraq baxılması üçün Dövlət Agentliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğa göndərilmiş materiallardan 8 işəgötürən üzrə aşkar edilmiş əməldə cinayət məsuliyyətindən azad edilmə üçün əsasların olması ilə əlaqədar cinayət işinin başlanılması rədd edilmişdir. Eyni zamanda, bu işəgötürənlər üzrə dövlət büdcəsinə ödənilməkdən yayındırılmış sosial sığorta haqqları büdcəyə ödənilmişdir. Bununla yanaşı, vergi sanksiyalarının tətbiqi məqsədilə qeyd edilmiş 8 işəgötürən üzrə materiallar Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyinə göndərilmişdir. 4 işəgötürən üzrə materiallar Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda baxılmaqdadır.

Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi tərəfindən 8 işəgötürəndən 7 işəgötürən barəsində müvafiq qanunvericiliyə uyğun olaraq yazılı xəbərdarlıq edilmiş və vergi ödəyicisinin vergi qanunvericiliyinin pozulmasına görə məsuliyyətə cəlb edilməsindən imtina olunması barədə qərar çıxarılmışdır. Hazırda digər 1 işəgötürən barəsində materiallar üzrə işlər davam etdirilir.

2019-cu il ərzində Monitorinq Mərkəzi tərəfindən 64 tikinti obyektində (Bakı şəhərində 50, Sumqayıt şəhərində 4, Abşeron rayonunda isə 10 tikinti obyektində) işçi və işəgötürənlərlə maarifləndirmə xarakterli görüşlər keçirilmişdir. Görüşlər zamanı sahibkarlarla qeyri-formal məşğulluğu doğuran səbəblər müzakirə edilmiş, bu istiqamətdə tövsiyələr verilmiş, müxtəlif məlumatlandırıcı bukletlər və nəşrlər paylanmışdır.

Cari ilin oktyabr ayında mətbuat nümayəndələri və ictimaiyyət üçün "Tikinti sektorunda qeyri-formal məşğulluq" mövzusunda hesabat tədbiri keçirilmişdir. Tədbirdə Monitorinq Mərkəzinin fəaliyyətinin nəticələri və ölkədə qeyri-formal məşğulluğun mövcud vəziyyətinə dair təqdimat keçirilmişdir.